

ud fra den fastlagte takst og antallet af årselever ved de frie grundskoler i finansåret.

Reguleringsbestemmelsen erstatter den nuværende bestemmelse om årlig regulering af finanslovstaksten ud fra elevfordeling, antal skoler og lærernes lønanciennitet ved de frie grundskoler. I lighed med den hidtidige bestemmelse vil den nye bestemmelse ikke hindre, at der i forbindelse med takstfastsættelsen på finansloven kan træffes politisk beslutning om en finanslovstakst, der afviger fra udgangspunktet som beregnet ud fra folkeskolens regnskabstal. Det skal blot klart fremgå af bemærkningerne til finanslovsforslaget eller ændringsforslag, at der er tale om en takstændring, og begrundelsen herfor.

Fordeling af rammetilskud mellem skoler

I lovforslagets § 11, stk. 1, foreslås den samlede driftstilskudsramme opdelt i nogle særtilskud (til specialundervisning, til støtteundervisning i dansk til fremmedsprogede elever, til vikardækning og sygeundervisning), som administreres særskilt, og i en hovedramme, som fordeles som tilskud pr. elev til de enkelte skoler i henhold til lovforslagets § 11, stk. 2.

For hver skole fastlægges taksten pr. elev ud fra taksten på finansloven (reduceret for særtilskudne) og 3 differentieringskriterier:

- skolens størrelse målt ved antal elever
- elevernes aldersfordeling
- lærernes gennemsnitlige skalalønanciennitet og skolerens stedtillæg.

Elevernes aldersfordeling er et let administrerbart udtryk for elevernes fordeling på klassetrin, og differentieringen indebærer, at der sker en udgiftsneutral omfordeling mellem skoler, således at skoler med relativt mange elever på de høje klassetrin (7.-10. klasse) alt andet lige får en højere takst end skoler med relativt mange elever på de lave klassetrin. Denne takstdifferentiering kan baseres på en objektiv fordelingsnorm, f.eks. den nuværende vejledende norm for lærerskematimer pr. elev i folkeskolen.

Tilsvarende vil den foreslåede takstdifferentiering ud fra lærernes lønanciennitet og stedtillæg også være en udgiftsneutral omfordeling af finanslovstaksten, således at skoler med høj lønanciennitet/stedtillæg får højere tilskud pr. elev end skoler med lav lønanciennitet/stedtillæg.

Den grundlæggende takstdifferentiering mellem små og store skoler må derimod baseres på en *politisk beslutning om omfordelingsgraden*.

Udvalget har udviklet en matematisk fordelingsmodel, som bygger på, at der uanset skolestørrelse vil være en grundlæggende udgift pr. elev, som alle sko-

ler skal have dækket, og herudover en række mindre variable udgifter, som bliver større pr. elev, jo mindre skolen er. Det svarer til, at der ydes et grundtilskud pr. skole og en taxametertakst pr. elev, men der skelnes ikke i modellen mellem grundtilskud og taxametertakst.

Ud fra en fastlagt fordelingskurve bestemmes en samlet takst pr. elev for den enkelte skole afhængigt af skolens størrelse, således at der bliver tale om kontinuert faldende elevtakst med stigende skolestørrelser.

Omfordelingen mellem skoler fastlægges ved en *politisk beslutning om forholdet mellem taksten pr. elev for en skole med 50 elever og taksten for en skole med 400 elever*. Ud fra denne beslutning om fordelingsforholdet og ud fra finanslovstaksten vil taksten pr. elev for skoler af alle størrelser være fastlagt (under forudsætning af, at skolerne har samme elev-aldersfordeling og samme gennemsnitlige lønanciennitet/stedtillæg).

Af lovforslagets § 11, stk. 3, fremgår, at fordelingsforholdet mellem små og store skoler fastlægges på finansloven. Der bør tilsigtes et fast omfordelingsforhold fra finansår til finansår, med mindre der sker afgørende forskydninger i grundlaget for fordelingen.

Når omfordelingsforholdet for første gang skal fastlægges på finansloven for 1992, vil der i overensstemmelse med udvalgsflertallets forslag blive stillet forslag om et fordelingsforhold mellem små og store skoler, der formindsker omfordelingen i forhold til den nuværende situation, dvs. at små skoler vil få relativt mindre i tilskud end i dag og store skoler relativt mere. Baggrunden herfor er primært, at de store skoler har haft en særlig ugunstig udvikling i tilskud pr. elev i de senere år. En mindre grad af omfordeling kan imidlertid også forebygge en udvikling med faldende skolestørrelse inden for de frie grundskoler som følge af gunstige tilskudsforhold specielt for små skoler, herunder for nyoprettede skoler, og ugunstige tilskudsforhold for store skoler.

I tabel 1 er foretaget en sammenligning af tilskuddet pr. elev for skoler af forskellig størrelse ved det nuværende fordelingssystem og et gennemsnitligt tilskud pr. elev på 19.888 kr. (indeks 19.888 = 100) og tilskuddet pr. elev ved et nyt system med samme gennemsnitlige tilskud pr. elev og en omfordelingsgrad mellem skoler med hhv. 50 og 400 elever på 1,45. Det svarer til den omfordelingsgrad, som flertallet af repræsentanterne for Frie Grundskolers Fællesråd i tilskudsbetænkningen har peget på som et rimeligt grundlag for den fremtidige omfordeling mellem store og små skoler.